

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 5/62 เดือนกุมภาพันธ์ ปี 2562

การพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อความเป็นเลิศทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

The Development System for Excellence in Nursing Supervision at Fort
Sunpasitthiprasong Hospital Warinchamrab District, Ubon Ratchathani Province.

ทานตะวัน คำราช

จิระศักดิ์ เจริญพันธ์

สุรพร ลอยหา

บทคัดย่อ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อความเป็นเลิศทางการพยาบาลของโรงพยาบาล ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ทำการศึกษาเกี่ยวกับพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย 11 คน และพยาบาลประจำการจำนวน 34 คน รวม 45 คน รูปแบบการวิจัยหนึ่งกลุ่มวัดผลก่อนและหลังดำเนินการ ระยะเวลาทำการศึกษา 32 สัปดาห์ โดยการใช้กิจกรรมใช้ ทฤษฎีระบบ แนวคิดการจัดการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรและแนวคิดการนิเทศการพยาบาลแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรม ประชุมวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมกลุ่มสนทนา เพื่อทบทวนนโยบายและกำหนดแผนการปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และการสะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินการพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์โดยการสรุปประเด็นจากการใช้กระบวนการกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ได้แก่ Paired Sample t-test และ Wilcoxon Signed Rank test

ผลการศึกษา หลังดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศการพยาบาล ระดับความรู้และการมีส่วนร่วมของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการสูงกว่าก่อนพัฒนาระบบ พฤติกรรมการปฏิบัติตามแผนการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยและความพึงพอใจต่อระบบการนิเทศของพยาบาลประจำการสูงกว่าก่อนพัฒนาระบบ เมื่อเปรียบเทียบค่าทางสถิติพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ พฤติกรรมการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

โดยสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อความเป็นเลิศทางการพยาบาลคือ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน วัฒนธรรมองค์กร การมีส่วนร่วม สมรรถนะของบุคลากร การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและให้ข้อมูลสะท้อนกลับไปยังผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดคุณภาพมาตรฐานการพยาบาลทั่วทั้งองค์กรและมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้งหมด 4 ชุด โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้ 0.74 แบบสอบถามพฤติกรรมการปฏิบัติ 0.85 แบบสอบถามการมีส่วนร่วม 0.97

และแบบสอบถามความพึงพอใจ 0.97 ตามลำดับ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าแผนกและพยาบาล ประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมวิจัยหลังชี้แจงข้อมูลและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดการวิจัย

สรุปผลการวิจัย หลังดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศการพยาบาล พบว่าระดับความรู้ พฤติกรรมการปฏิบัติ ตามแผนการนิเทศ การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจต่อระบบการนิเทศของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการพัฒนาระบบ เมื่อเปรียบเทียบค่าทางสถิติพบว่าค่าเฉลี่ยความรู้ พฤติกรรมการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ การมีส่วนร่วม และความพึงพอใจนั้นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน มีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันทั้งระบบเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน ทั้งด้านการจัดการ ทรัพยากรบุคคล การจัดการความรู้ สร้างทัศนคติด้านบวก ต่อการนิเทศ การมีส่วนร่วมในการนิเทศ มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งองค์กรและมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผลลัพธ์ด้านการเปลี่ยนที่เกิดขึ้นหลังการพัฒนาระบบมีดังต่อไปนี้ ฝ่ายบริหารและหัวหน้าหอผู้ป่วยร่วมกำหนดแผนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์องค์กร คำนึงถึงการจัดการเชิงระบบและการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรที่ต้องพิจารณาทุกส่วนเป็นภาพรวม นอกจากนี้โครงสร้างองค์กรและสายการบังคับบัญชาที่สั้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในกรณีเร่งด่วนและไม่เร่งด่วน กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน การถ่ายทอดนโยบายการรายงานข้อมูลต่าง ๆ ให้รวดเร็วทุกคนมีส่วนร่วม การจัดสรรอัตรากำลังที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังกำหนดแผนการ หมุนเวียนบุคลากรของทุกระดับเพื่อให้สามารถเรียนรู้งาน

ด้านการนิเทศตามมาตรฐานเชิงกระบวนการหรือการปฏิบัติการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดแผนการนิเทศ การประเมินผลและการวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการบริการทั้งในเวลาและนอกเวลา กำหนดเกณฑ์การประเมินผลด้านความรู้ความสามารถและคุณภาพในด้านการปฏิบัติการพยาบาล มีการติดตามผลการนิเทศทุกหอผู้ป่วยทุกแผนกประเมินและสะท้อนผลการประเมิน กำหนดแผนการฝึกอบรมในสาขาที่จำเป็น รวมถึงมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม

ด้านการนิเทศตามมาตรฐานเชิงผลลัพธ์การกำหนดเกณฑ์เครื่องชี้วัดคุณภาพทางการพยาบาล ควรเป็นแนวทางเดียวกันทั้งองค์กรครอบคลุมตามมาตรฐานวิชาชีพ สนองต่ออยู่ยุทธศาสตร์การพัฒนา พันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร พร้อมทั้งมีการทบทวนเมื่อพบปัญหา เช่น มีการทบทวนและกำหนดแนวทางการปฏิบัติโดยใช้ Clinical Nursing Guideline ในกลุ่มโรคเข้มนุ่มและการพยาบาลที่สำคัญและมีความเสี่ยงสูงของแต่ละสาขามาใช้เป็นแนวทางเพื่อการประกันคุณภาพการพยาบาลรายโรคเพื่อสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงานซึ่งสามารถติดตามประเมินผลและติดตามประเมินปัญหาต่อเนื่อง ได้ง่ายและสะดวก

ทานตะวัน คำราช, จิระศักดิ์ เจริญพันธ์ และสุพร ลอยหา. 2555. การพัฒนาระบบการนิเทศเพื่อความเป็นเลิศทางการพยาบาลในโรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.วารสารพยาบาลทหารบก ปีที่ 13 (3) 60-71.